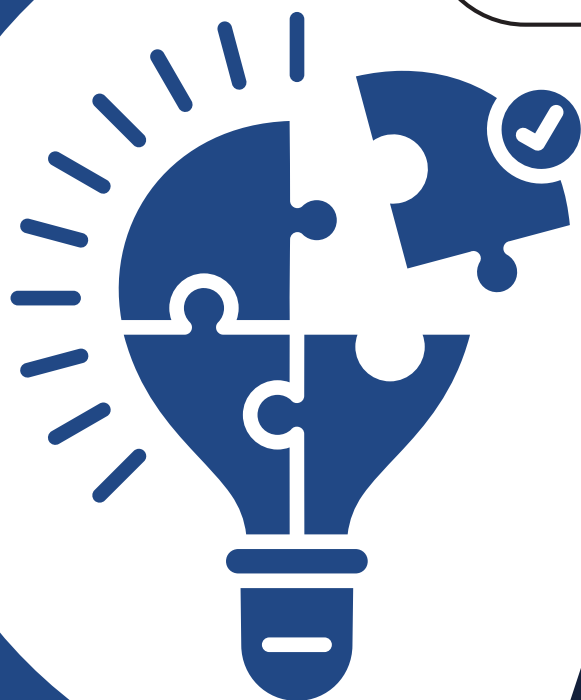

Tevékenységek 12-15
éves tanulók részére

4. FEJEZET: ÍTÉLETALKOTÁS ÉS AZ ÁLLÁSPONTUNK MELLETTI KIÁLLÁS

Co-funded by
the European Union

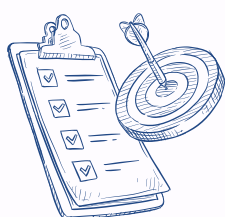

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

AZ ÁLTALÁNOS CÉL

A nézőpontváltásra való képesség fejlesztése annak révén, hogy a tanulókat bizonyos morális alapelvek átgondolására bátorítjuk és lehetőséget teremtünk a személyes meggyőződésekről folytatott beszélgetésekre.

A KONKRÉT CÉLKITŰZÉSEK

A tanulók képessé válnak a megalapozott ítéletalkotásra a migráció témakörében.

A tanulók képessé válnak ezeknek az ítéleteknek a megfogalmazására és megvitatására eltérő véleményű vitapartnerekkel.

KULCSSZAVAK ÉS TARTALOM

Etikai alapelvek és kritériumok (különös tekintettel az emberi jogokra), ítéletalkotás, tiszteletteljes vita, személyes és empátikus nézőpontváltás, együttélés

MÓDSZEREK ÉS IDŐIGÉNY

Nézőpontgyakorlatok: saját álláspontunk és ítéletünk megfogalmazása, alátámasztása és megvitatása

Lehetséges, hogy ez a gyakorlat két 45–50 perces foglalkozást is igénybe vesz.

Alternatívaként egy foglalkozás alatt is feldolgozható, ha (A) házfeladatként feladjuk a tanulóknak, hogy már otthon kezdjék el kidolgozni a csoportjuk álláspontját és követeléseit, vagy (B) a kerekasztal-beszélgetés után adunk fel egyéni házfeladatot a megbeszéltek átgondolására.

Co-funded by
the European Union

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Nyomtassuk ki a szöveget, és osszuk szét a diákok között, majd a tanórán közösen olvassuk el a szöveget, és döntsük el a diákokkal együtt a sportcsapat nevét. A szöveg alapos elolvasása után kövessük a csoportalakításra és a szerepjáték lebonyolítására vonatkozó leírást.

A szerepjáték háttere

Szerepjáték: Hogyan akarunk együtt játszani (élni)?

1. Az iskola „X” sportcsapata (választhatunk bármilyen helyileg kedvelt csapatsportot) nehéz helyzetben van. Sokan kellemetlenül vagy akár megbántva érzik magukat. Egyesek már a csapat létrejötte óta, azaz négy éve együtt játszanak; mások csak tavaly óta csapattagok. Ráadásul négy olyan csapattárs is van, akik csak most érkeztek.

2. A négy új csapattárs közül hárman csak most költöztek a városba. A tavaly óta a csapatban játszóknak között is vannak néhányan, akik máshonnan jöttek. Más országból érkeztek, és legtöbbször még új hazájuk nyelvét sem beszélik túl jól. Családjaik menekülni kényszerültek a hazájukból.

Co-funded by
the European Union

53

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Szerepjáték: Hogyan akarunk együtt játszani (élni)?

3. A csapat megosztott, mert a régi csapattagok közül néhányan elsősorban a meccsnyerésre összpontosítanak, és úgy érzik, hogy az újonnan érkezők legtöbbje nem érti, mi a dolga, ami rendszeresen vesztett meccsekhez vezet. Más csapattagokat viszont épp ez a hozzáállás zavar, mert együtt szeretnének játszani egységes szellemben és csapatmunkában.

4. Az edző (vagy edzőnő) tisztában van ezzel a helyzettel, és aggasztja is, mert tudja, hogy a csapatsportoknak épp az az elsődleges célja, hogy a játékosok együttműködjenek – ettől lesznek csapat. Bár emellett a győzelem fontos, komoly csapatmunka nélkül nem lehetnek sikeresek.

5. A közösség két pártra szakadt: a csapat egyik fele kizárólag a nyerésre összpontosít és az újoncokat hibáztatja, amiért nem értik elég jól a sportot, a másik viszont olyan környezetet szeretne teremteni, amelyben minden résztvevőnek van lehetősége arra, hogy részt vegyen a játékban, jól érezze magát, és egy összetartó csapat tagja lehessen.

Co-funded by
the European Union

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Szerepjáték: Hogyan akarunk együtt játszani (élni)?

6. A tréner csapatmegbeszélést hívott össze a csapat helyzetének a megbeszélésére az alábbi kérdések alapján:

Milyenné kellene a csapatnak válnia idővel?

Milyen jellemzőkkel kell rendelkeznie a csapatnak ahhoz, hogy minden résztvevő számára befogadó környezetet teremtsen?

Hogyan járulhat ehhez hozzá és hogyan működhet együtt hatékonyan minden egyes csapattag?

Mit kell tenni ahhoz, hogy minden játékos a legjobbat tudja nyújtani?

A gyermekjogok és a menekültek jogainak figyelembevételével mely jogok és kötelezettségek relevánsak ebben az összefüggésben?

Milyen álláspontot képviselnek azok a játékosok, akik kizárólag a győzelemre összpontosítanak, szemben azokkal, akik a csapatmunkát helyezik előtérbe?

Milyen javaslataik vannak a feleknek?

Co-funded by
the European Union

55

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Legyünk tudatában annak, hogy tágabb környezetünkől függően bizonyos álláspontok népszerűbbek vagy népszerűtlenebbek lehetnek, mint gondolnánk. Fontos, hogy olyan biztonságos teret és atmoszférát alakítsunk ki, amelyben a tanulók úgy érzik, szabadon megfogalmazhatják a véleményüket akkor is, ha az nem „népszerű”. Gondoskodjunk arról, hogy mindenki úgy érezze, hogy megkapja a neki járó tiszteletet, és hogy egymás kölcsönös tiszteletben tartása kulcsfontosságú.

Co-funded by
the European Union

56

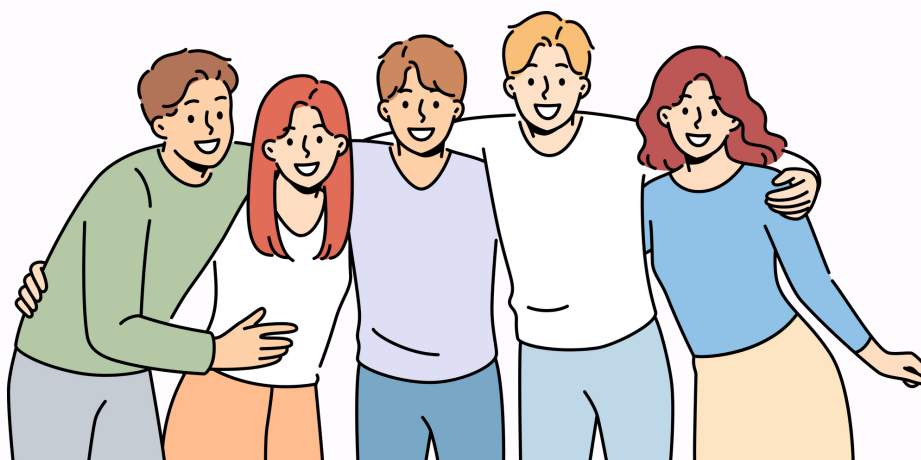
4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Alakítsunk öt csoportot:

Szerepjáték: Hogyan akarunk együtt játszani (élni)?

1. csoport: Nevezzük ki a csoport egyik tagját az edző szerepére. Mivel az edző igen nehéz szerepet vállal magára a kerekasztal-beszélgetés során, ajánlatos, hogy ezt a szerepet mi magunk vállaljuk tanárként. Ebben az esetben alakíthatunk a tanulókból egy csoportot, amellyel megvitatjuk, hogyan lehet eredményesen moderálni a kerekasztal-beszélgetést.

Co-funded by
the European Union

57

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Szerepjáték: Hogyan akarunk együtt játszani (élni)?

2–5. csoport: E csoportok mindegyike nevezzen két-két képviselőt a kerekasztal-beszélgetésre, és vitassa meg, milyen álláspontokat és követeléseket fognak képviselni. A csoportok a következő összetételűek legyenek:

- Olyan tanulók, akik azokat képviselik, akik már a kezdetek óta a csapatban játszanak és kizárólag a meccsek megnyerésére összpontosítanak.
- Olyan tanulók, akik azokat képviselik, akik már a kezdetek óta a csapatban játszanak, de szeretnének együtt játszani és együttműködni az újonnan érkezettekkel, függetlenül attól, mi a hátterük.
- Olyan tanulók, akik azokat az újonnan jötteket képviselik, akik nem külföldről érkeztek.
- Olyan tanulók, akik azokat az újonnan jötteket képviselik, akik csak nemrég érkeztek egy másik országból.

Co-funded by
the European Union

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

- A kerekasztal-beszélgetés közben a többi tanuló megfigyelői szerepet tölt be.
- A gyakorlat közös átgondolása a kerekasztal-beszélgetés után (a tanulók itt találják meg a kérdéseket → „4. fejezet – Tanulói munkalap”):

Nézők:

Mit vettetek észre?
Milyen stratégiákat követtek a résztvevők?
Hangoztattak-e bármilyen előítéletet bárkivel szemben?
A menekültek és a helyiek milyen jogait és kötelességeit említették?
Mely érveket találtátok meggyőzőnek, és melyek voltak kevésbé meggyőzőek?
Sikerült-e közös álláspontra jutni, vagy inkább bizonyos résztvevők uralták a beszélgetést?
Milyen elképzelések hangoztak el a csapatban való közös játékkal, illetve a közösségben való együttéléssel kapcsolatban?

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői:

Hogyan éreztétek magatokat a szerepekben?
Hogyan éltétek meg azt, hogy olyan álláspont képviseltek, amelyet a „való életben” nem osztotok, amennyiben volt ilyen?
Sikerült-e meggyőznötök másokat? Ha igen, hogyan?
Meváltozott-e a véleményetek bármely kérdésben? Ha igen, miért?
Elégedettek vagytok a folyamattal és az eredménnyel? Ha nem, mi hiányzott, vagy mi zavart benneteket?
Ha újra lefolytathatnátok a beszélgetést, hogyan mutatnátok be az érveiteket? Hogyan foglalnátok állást a megvitatott kérdésekkel kapcsolatban?

Co-funded by
the European Union

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

A kerekasztal-beszélgetéssel kapcsolatban fontoljuk meg az alábbi felvetéseket:

Ütemezés: Minden képviselő számára biztosítsunk meghatározott időkeretet érvei bemutatására attól függően, mennyi idő van az egész foglalkozásra. Miután minden képviselő előadta érveit, nyissuk meg a vitát.

Időbeosztás: A tréner vagy polgármester szerepét betöltő személy legyen tisztában a foglalkozás időszükségletével, és ossza be az időt hatékonyan.

Térgazdálkodás: Előre tervezzük meg, hogyan használjuk majd a rendelkezésre álló teret, hogy megfelelő hely jusson mind a szerepjátékosoknak, mind a nézőknek.

Co-funded by
the European Union

60

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

A tiszteletteljes és biztonságos légkör megteremtése: Ehhez a tevékenységhez fontos, hogy megteremtsük a tiszteletteljes és biztonságos légkört. Minden tanulónak meg kell értenie, hogy mi a felelőssége a tiszteletteljes és biztonságos légkör fenntartásában. Ha a tanulóknak nehézséget okoz kívánni, míg rájuk kerül a sor és megszólalhatnak, esetleg választhatunk valamilyen tárgyat azzal, hogy mindig annak van joga csak beszélni, akinél a tárgy éppen van.

Különbségtétel a tények és az értelmezések között:

Felkészültségi szintjüktől függően ösztönözzük a tanulókat arra, hogy felismerjék, érvelésük során mikor támaszkodnak tényekre és mikor értelmezésekre.

Új nézőpontból megfogalmazott kérdések: Ha az idő megengedi és belefér a beszélgetésbe, felvethetünk olyan, új szempontból megfogalmazott kérdéseket, amelyek elmélyültebb gondolkodásra ösztönzik a résztvevőket, például „Megváltozna a véleményed, ha a közvetlen hozzátartozóid egy másik csoporthoz tartoznának?“, vagy „Mit gondolsz, egy Nobel-békedíjas mit mondana a helyedben?“

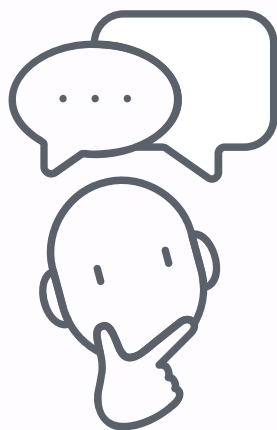
Bonyolult témakörök kezelése: Ha fölmerülne egy olyan összetett téma, amely kapcsolódik ugyan a szerepjátékhoz, de nem szerves része annak, eldönthetjük, hogy foglalkozunk-e vele ott rögtön, vagy inkább javasoljuk a tanulóknak, hogy tegyék félre egy későbbi beszélgetésre.

Co-funded by
the European Union

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Elgondolkodtató gyakorlófeladat

Elgondolkodtató gyakorlófeladat (elgondolkodtató gyakorlófeladat és kérdések → „4. fejezet – Tanulói munkalap”):

Írjátok fel azt a három legfontosabb jogot, amelyről gyermekként, bármely országban élve, semmilyen körülmények között nem mondanátok le.

Keressetek egy képet olyan tárgyokról vagy szimbólumokról, amelyek ezeket a jogokat jelképezik.

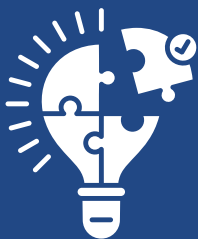
Bármikor dönthetünk úgy, hogy meghívjuk a **Together4Change projektpartner**t a műhelyfoglalkozáson való részvételre.

Azonban ha erre nincs mód, akkor is tájékoztassuk a foglalkozás menetéről. A projektpartnernek személyes tapasztalatból ismerik a szerepjátékban bemutatottakhoz hasonló élethelyzeteket, és a meglátásaik hasznosak lehetnek mind a tanárok, mind a tanulók számára. A bevonásuk kulcsfontosságú lehet a kapcsolat kialakításában és abban, hogy az élmény a tanulókat együttműködő cselekvésre készítse a jövőre nézve is.

Co-funded by
the European Union

4. fejezet: Ítéletalkotás és az álláspontunk melletti kiállás

Összefoglalás és átvezetés

- Kérjük meg a tanulókat, hogy néhány mondatban fejtsék ki, mit tanultak ebben a fejezetben.
- Ha néhány tanuló már megosztotta a gondolatait, mi is összefoglalhatjuk a tanulságokat saját szavainkkal (visszautalva a fejezet fent összefoglalt céljaira).
- Ez után vezessük be a következő fejezetet e szavakkal: „A következő foglalkozás alkalmával az előítéletek megértésére fogunk összpontosítani.”

Co-funded by
the European Union

